

De Buurtvereniging "Korenpad", 1938 - 1949

H. van Walderveen

Van Couwenhovenstraat 15, 3621 CC Breukelen

Van de heer S.C.M. Bosman kreeg de Historische Kring Breukelen diverse bescheiden betreffende de Buurtvereniging "Korenpad", die zijn vader, de heer N.C. Bosman, als laatste secretaris van die vereniging zorgvuldig bewaard had.

Het Korenpad was de oude naam voor een brede, modderige weg zonder bestrating die vanaf de Straatweg nabij de Gereformeerde kerk naar het westen liep (zie Afbeeldingen 1 en 2). Sedert een reconstructie en bestrating in 1955 draagt de weg de naam Willink van Collenstraat, naar de familie die van 1853 tot 1935 op Gunterstein woonde (de huidige Quarles van Uffords stammen van hen af via een vererving langs de vrouwelijke lijn).

De periode vóór de Tweede Wereldoorlog

De Buurtvereniging "Korenpad" werd opgericht op 26 oktober 1938, tijdens een vergadering in de zaal van Stam (zie Afbeelding 3). Het aantal leden bedroeg in eerste instantie 44. De zaal van Stam lag aan de westkant van de Dannestraat, ongeveer daar waar thans het belastingkantoor en het politiebureau gevestigd zijn.

Aanleiding tot de oprichting van de buurtvereniging was het 40-jarig regeringsjubileum van H.M. Koningin Wilhelmina op 6 september 1938. Enkele bewoners van huizen aan het Korenpad hadden toen het initiatief genomen om het Korenpad een feestelijk aanzien te geven. Na afloop vonden velen dat een dergelijke gezamenlijke inspanning herhaling verdiende.

De eerste bestuursvergadering vond meteen na de oprichtingsvergadering plaats (zie Afbeelding 3). Het bestuur werd gevormd door H. Oudhof, voorzitter, G. van Doornik, secretaris, G. Loeve, 1ste penningmeester, S. Bosman, 2de penningmeester en J.C. van Ekris, algemeen adjunct. De leden moesten vanaf 1 november 1938 contributie gaan betalen. De hoogte daarvan werd in de bestuursvergadering op 1 december 1938 vastgesteld op een stuiver per lid per maand. Er werden statuten en een huishoudelijk reglement opgesteld, die op 7 januari 1939 de instemming van de ledenvergadering kregen.

In het huishoudelijk reglement stond in artikel 2 dat de vereniging ten doel had het saamhorigheidsgevoel van de buurtbewoners te versterken of op te wekken en in voorkomende gevallen de belangen van de bewoners van het Korenpad naar vermogen voor te staan. In artikel 3 stond verder dat getracht zou worden dat te bereiken en te bevorderen onder andere door feestelijkheden te organiseren, in het bijzonder voor de jeugd, bij nationale feestdagen en gelegenheden ons dorp betreffende.

Afb. 1. Overzicht van het Korenpad in het begin van de jaren negentien-vijftig, gezien vanuit het westen; op de achtergrond de Gereformeerde kerk (Foto-archief Historische Kring Breukelen).

Afb. 2. Het oostelijkste deel van het Korenpad in het begin van de jaren negentien-vijftig, met paard en wagen van groenteboer J.G. Peek; op de achtergrond de Straatweg en de Gereformeerde kerk, die u gespiegeld ook ziet in de waterplas op de weg (Foto-archief Historische Kring Breukelen).

Notulen der bestuursvergadering gehouden direct na afloop van de oprichtingsvergadering op 26 oktober 1938 in de Saal van Stam, alhier.

De Voorz. opent de vergadering, waarna wordt overgegaan tot verdeling der Bestuursfuncties. Na eenige bespreking wordt besloten de verdeling als volgt te aanvaarden, n.l.

De Heer G. v. Doornik	Secretaris
" G. Louw	1ste Penningmeester
" B. Bosman	2de
" J. Ekris	Alg. Idipiant

Vervolgens wordt besloten met het innen der contributie te beginnen met 1 Nov. Daarvoor tot 1 Jan. a.s. een kortboekje te gebruiken en vanaf 1 Januari 1939 zoo mogelijk te beginnen met kniptaarten.

Voorts wordt besloten de bewoners van het Korenpad die niet op de oprichtingsvergadering aanwezig waren te bezoeken en daar te Dinsdag a.s. om 7 uur bij den Heer Budhof samen te komen. Hierbij eindelijk wordt opgemerkt, dat nu in den toekomst nieuwe bewoners in het oog te houden en te bezoeken.

Niets meer aan de orde zijnde, sluit de Voorz. deze korte Bestuursvergadering.

Alsdus vastgesteld ter vergadering gehouden 1 December 1938

De Voorz.
H. Budhof

De Secr.
G. v. Doornik

Afb. 3. De notulen van de eerste vergadering van het bestuur van de Buurtvereniging "Korenpad", gehouden na de oprichtingsvergadering op 26 oktober 1938.

Al in de bestuursvergadering van 2 mei 1939 werd de slechte toestand van het Korenpad besproken. Men besloot advies te vragen aan de gemeente-opzichter de heer H.M. Vlug en vervolgens met het gemeentebestuur in overleg te treden. De volgende bestuursvergadering werd door de heer Vlug bijgewoond; hij deelde daarin mee dat een verbetering van het Korenpad alleen zou kunnen plaatsvinden als de huiseigenaren bereid waren een verklaring te tekenen waarin zij afstand doen van de grond vóór de woningen aan de zuidkant van de weg. In diezelfde vergadering werd

ook gesproken over het organiseren van kinderspelen en feesten bij gelegenheid van de verwachte geboorte van een prinsenkind. Dat kind werd prinses Irene, geboren op 5 augustus 1939.

Op de feestdag die op de zaterdag na 5 augustus plaats vond, werden allerlei kinderspelen georganiseerd, zoals grabbelton voor de jongsten, blaasstrappen, zaklopen, fietsen met hindernissen en ringsteken per fiets. Ook waren leden van de muziekvereniging aanwezig om het feest op te luisteren. Van B&W van Breukelen-Nijenrode was goedkeuring ontvangen om het Korenpad voor die gelegenheid af te sluiten voor het verkeer. In het jaarverslag over 1939 staat dat men met genoeg terugzag op een geslaagd feest.

De periode 1940 - 1945

Ondanks de moeilijke omstandigheden tijdens de oorlogsjaren 1940 - 1945 werd er op bijzondere dagen iets feestelijks gedaan voor de kinderen. Zo werden op 3 oktober 1941, de verjaardag van L.C. Dudok de Wit, alias Kees de Tippelaar, gratis poffertjes aangeboden en op het St. Nicolaasfeest werden kleine cadeautjes uitgedeeld.

Het jaarverslag over 1941 sluit met de woorden:

"Al zijn de omstandigheden somber
wij sluiten ons aaneen
als Korenpadse mannen en vrouwen
in onze Buurtvereniging".

In de correspondentie lezen we ook dat men zich als buurtvereniging moest aanmelden bij de "Commissaris voor niet-commerciële Verenigingen" in Den Haag en dat men verplicht was ledenvergaderingen te melden, bestuurswisselingen door te geven en jaarlijks een financieel overzicht te zenden. Op 11 september 1941 besloot het bestuur geen bestuursvergaderingen meer te houden in de zaal van Het State Wapen, omdat de toenmalige eigenaar sympathiek stond tegenover de Duitse bezetters; liever wilde men proberen ruimte te krijgen in het Parochiehuis of in Salvatori (een verenigingsgebouw ten noordoosten van de dorpskerk). Dat kreeg men kennelijk in Den Haag ter ore, want in een brief van 2 april 1942 werd de buurtvereniging meegedeeld dat zij geen bijeenkomsten enz. mocht houden in Parochiehuis of Salvatori.

In 1942 werd geen St. Nicolaasfeest gevierd, maar was er op 21 november een gecombineerde bijeenkomst voor jong en oud in het gebouw Pro Rege in de Herenstraat, waarvoor toestemming werd verleend door de Procureur-generaal bij het Gerechtshof te Amsterdam. Het echtpaar William uit Amsterdam werd bij die gelegenheid uitgenodigd om voor de pauze met hun poppentheater het stuk "De goede zijde van Dik Trom" op te voeren, terwijl er na de pauze goochelvoorstellingen waren. De kosten van die avond bedroegen f 40,- plus de reiskosten Amsterdam-Breukelen vice versa per trein voor twee personen en hun bagage.

In november 1943 werd het eerste lustrum gevierd. Ondanks de moei-

lijke omstandigheden wilde het bestuur voor jong en oud toch iets feestelijks doen. Omdat het jaar daarvoor het poppentheater en het goochelen erg in de smaak waren gevallen besloot het bestuur iets dergelijks te organiseren. Men nodigde Annie Noller-Heuf uit Den Haag uit met haar kinderfeestenprogramma en wat zij te bieden had werd bijzonder gewaardeerd.

Het bestuur was inmiddels wat gewijzigd, en bestond toen uit H. Oudhof, voorzitter, E. Heeger, 2de voorzitter, N.C. Bosman, 1ste secretaris, W. Koetsveld, 2de secretaris, G. Loeve, 1ste penningmeester, L. de Jong, 2de penningmeester en J.C. van Ekris, algemeen adjunct. Een gehouden ledenwerfactie bracht het ledental van 48 op 67. Ook zat het bestuur niet stil waar het er om ging een verbetering van het Korenpad te bewerkstelligen. Omdat het gemeentebestuur niets deed werd een brief geschreven naar de Commissaris van de Provincie Utrecht (zoals die functionaris tijdens die bezettingstijd werd genoemd). Het antwoord was kort: men zou B&W van Breukelen-Nijenrode vragen aandacht te besteden aan het onderhoud van het Korenpad. Het bleek toen dat B&W niet voornemens waren iets aan het Korenpad te doen, omdat men meende dat de woningeigenaren aan de zuidzijde de grond vóór hun huizen niet wilden afstaan.

In de notulen van een bestuursvergadering in januari 1944 lezen we echter dat uit een gesprek van de voorzitter van de buurtvereniging met de heer Vermeulen, gemachtigde van de eigenaren, bleek dat die eigenaren wel bereid waren hun medewerking te verlenen, indien de gemeente aan de zuidzijde ongeveer 2 meter grond vóór de huizen aan de eigenaren zou laten en de gemeente op haar kosten zou zorgen voor een behoorlijke afscheiding. Uit de notulen van 30 augustus 1944 valt af te leiden dat het gemeentebestuur hiervan welwillend kennis had genomen en toegezegd had dat er zo spoedig mogelijk bestraat zou worden.

Onder de druk van de bezetter werden in 1944 en begin 1945 geen verdere activiteiten meer ontplooid.

De periode na de Tweede Wereldoorlog

In mei 1945 kwam de bevrijding. Mede door een nieuwe ledenwerfactie steeg het aantal leden van de buurtvereniging tot 146. De ledenvergadering van 24 juli 1945 besloot dat ook bewoners van de Broekdijk-Oost lid konden worden. In een aantal achtereenvolgende bestuursvergaderingen werden voorbereidingen getroffen om voor het eerst na de bevrijding weer een groots feest te organiseren.

De notulen van 14 juli 1945 maken er melding van dat inmiddels een plaatselijke contactcommissie was gevormd, die voorstelde om uit de diverse buurtverenigingen tot de oprichting te komen van een plaatselijke oranjevereniging, met het doel om in plaats van aparte buurtfeesten een groot feest voor het hele dorp op te zetten; daarvoor moest de oranjevereniging dan een subsidie krijgen van de diverse buurtverenigingen. De voorzitter van de Buurtvereniging "Korenpad" was daarvan echter geen voorstander en de andere bestuursleden deelden zijn mening.

De datum van het bevrijdingsfeest van de Buurtvereniging "Korenpad" werd bepaald op 22 en 23 augustus 1945 (zie Afbeeldingen 4 en 5). Hoogtepunt was een toneelvoorstelling. Op 30 augustus werd het spel "Na lijden, komt verblijden" nogmaals opgevoerd, toen voor niet-leden, tegen betaling van een toegangsprijs.

De plaatselijke oranjevereniging begon toch gestalte te krijgen. Uit de buurtverenigingen werden drie bestuursleden gekozen in het bestuur van de Oranjevereniging Breukelen. In de bestuursvergadering van de Buurt-

PROGRAMMA

Bevrijdingsfeest

Buurtvereniging „Korenpad”

22 Augustus

's avonds 8 uur in Hotel „Het Statewapen” opvoering van:
„Na lijden, komt verblijden”

onder leiding van den Wel.Ed. Heer N. Brouwer.

23 Augustus

8.30-9'uur **Opening met een marsch over het Korenpad.**

9 uur **Grabbelton** voor kinderen van 1-3 jaar.

Blokjesrapen voor kinderen van 4-5 jaar

10 uur **Zaklopen** voor jongens en meisjes van 6-7 jaar.

10.45 uur **Hardlopen met hindernissen** voor jongens en meisjes van 8-10 jaar.

12 uur **Mastklimmen** voor jongens van 11-14 jaar.

Ringrijden op fietsen voor meisjes van 11-14 jaar.

Extra prijs voor gecostumeerd.

PAUZE

2 uur **Ringrijden met paard en wagen** voor paren. Bij voldoende deelname een extra prijs voor gecostumeerd.

4.30 uur **Kartrekken** voor Dames en Heeren boven 18 jaar „iets nieuws”

7 uur **Een zeer bijzondere attractie** voor Heeren boven 18 jaar.

Verder bij voldoende tijd nog meer leuke.

Deelnemers aan kartrekken en de bijzondere attractie moeten zich opgeven op Woensdag 15 Aug. tusschen 5 en 9 uur n.m. bij N. Bosman Korenpad 15, of Donderdag- en Vrijdagmiddag bij W. Koetsveld.

Leden zonder kinderen welke een kind beneden 14 jaar willen laten medespelen moeten dit alsnog opgeven bij W. Koetsveld.

HET BESTUUR.

DRUKKERIJ G. VAN DIJK, BREUKELEN.

Afb. 4. Programma van het bevrijdingsfeest van de Buurtvereniging "Korenpad" in 1945.

Afb. 5. Foto gemaakt van de medewerkers aan de opvoering van "Na lijden komt verblijden" op 22 augustus 1945 (Foto-archief Historische Kring Breukelen).

1 = Rina van der Hoeven, 2 = Rietje Brouwer, 3 = Marietje van Garderen, 4 = Corry Grootendorst, 5 = Nelly Coljee, 6 = Anny Colly, 7 = Wim van Walderveen, 8 = Evelien Vlug, 9 = Tiny van Ekris, 10 = Alie Schouten, 11 = Anny Veldman, 12 = Janny Kloet, 13 = Annie de Jonge, 14 = Willy Schouten, 15 = onbekend, 16 = Tine Vis, 17 = Gerda Loman, 18 = Magda Grootendorst, 19 = Anny Loman, 20 = Joop van der Hoeven, 21 = Boudewijn Vis, 22 = Wim Gaasbeek, 23 = Jan Schouten, 24 = Wim Achterberg, 25 = onbekend, 26 = Els Determan, 27 = Marry Roosenboom, 28 = Corrie Loman, 29 = Bep Sukkel, 30 = Steef de Jonge, 31 = Dik de Jager, 32 = Joop Bosman, 33 = Toon Hoogendoorn, 34 = Cees Gaasbeek, 35 = Joop Schouten, 36 = Henk van der Grift, 37 = Benny Sukkel, 38 = Ted van Doornik, 39 = Jan van der Horst, 40 = Heer H. Oudhof, 41 = Heer Martinus Dolman, 42 = Alie de Jager, 43 = Nellie van Doornik, 44 = Hanna Loeve, 45 = Heer Coljee, 46 = Mw. Godthelp, 47 = Willy Roosenboom, 48 = Henny van der Grift, 49 = Wim Nagtegaal, 50 = Heer W. Koetsveld, 51 = Mw. de Boer, 52 = Heer E. Heeger, 53 = Lena van der Horst, 54 = onbekend, 55 = Mw. Koetsveld, 56 = Gerrie Eikelenstam, 57 = Heer Piet den Ouden, 58 = Leni Kloet, 59 = Nic Bosman, 60 = Cathrien Achterberg, 61 = onbekend, 62 = Ine Broekhuizen, 63 = onbekend, 64 = Mw. Bosman, 65 = musicus Kees Brouwer.

vereniging "Korenpad" van 31 oktober 1945 werd besloten en bloc als lid toe te treden, tegen een bijdrage van 10 cent per lid per jaar.

Op 4 januari 1946 was er weer een feestavond in de zaal van Het State Wapen, waarop onder andere de goochelaar Désiré Loran uit Amsterdam optrad. Tevens werd er een verloting gehouden om de kosten te bestrijden.

In de bestuursvergadering van 15 januari 1946 viel het besluit dat de bewoners van de Straatweg ten zuiden van het Korenpad tot aan de melkfabriek ook lid konden worden. Uit de notulen van die vergadering blijkt tevens dat de gemeente tot dan nog niets had gedaan aan de verbetering van het Korenpad.

Op 30 november 1946 was er weer een St. Nicolaasfeest voor de kinderen.

Het jaarverslag 1946 - 1947 maakt melding van een flinke daling van het ledental. Uit de notulen van de bestuursvergaderingen die in de loop van 1947 zijn gehouden blijkt dat er diverse voorstellen zijn gedaan voor een St. Nicolaasfeest of een filmmiddag voor jeugdigen en volwassenen, maar uiteindelijk kwam er dat jaar niets van de grond. Ook de slechte toestand van het Korenpad bleef bestaan. Daarvan getuigt een brief aan het gemeentebestuur van 7 juni 1947, waarin dringend werd gevraagd de ondragelijke toestand enigszins te verbeteren.

Op 29 september 1948 werd in Het State Wapen een film gedraaid over de kroning van Koningin Juliana. Er werden geen vergaderingen meer gehouden tot op 10 mei 1949, toen er een bestuursvergadering was waarin de voorzitter concludeerde dat er nog maar weinig animo was voor de buurtvereniging, waarbij het bestuur ook zelf een deel van de schuld op zich nam. Het voorstel werd gelanceerd op zaterdag 9 juli 1949 weer een feest te houden, bij gelegenheid van het 12^{1/2}-jarig huwelijksfeest van het koninklijk paar. Om mij onbekende redenen ging dat niet door. Op 18 oktober besloot het bestuur dan maar op zaterdag 3 december 1949 een St. Nicolaasfeest te houden in Het State Wapen. De zaalhuur bedroeg voor die middag f 15,-. Als speciale attractie liet men weer een goochelaar optreden.

Of die goochelaar ook alle verdere notulen en correspondentie van de buurtvereniging heeft weggegoocheld is niet bekend, maar in het nagelaten archief zijn verder geen documenten meer aanwezig om dit verhaal te kunnen vervolgen. Wie kan ons meer over deze buurtvereniging vertellen en ons inlichten over het einde ervan?

Bronnen

Archief Historische Kring Breukelen. Collectie Buurtvereniging "Korenpad" (notulen ledenvergaderingen 1939 - 1946, jaarverslagen 1939 - 1947, notulen bestuursvergaderingen 1938 - 1949, correspondentie 1941 - 1949).